

Sygn. akt V.2 Ka 450/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

Wydział V Karny Sekcja Odwoławcza

w składzie:

Przewodniczący: SSO Lucyna Pradelska-Staniczek

Protokolant: Justyna Napiórkowska

w obecności Anny Wieczorek Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Wodzisławiu Śląskim

po rozpoznaniu w dniu 20 listopada 2017 r.

sprawy:

P. B.

s. Z. i D.

ur. (...) w R.

oskarżonego o przestępstwo z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 297 § 1 kk przy zastosowaniu art. 11§ 2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim

z dnia 12 lipca 2017r. sygn. akt VI K 133/17

I.utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II.kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

SSO Lucyna Pradelska-Staniczek

Sygn. akt V.2 Ka 450/17

UZASADNIENIE

P. B. został oskarżony o to, że w dniu 5 czerwca 2014 roku w W., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, poprzez wprowadzenie w błąd pośrednika finansowego firmy (...) S.A. odnośnie braku innych zobowiązań finansowych oraz zamiaru spłaty rat zaciągniętej pożyczki, w wyniku czego uzyskał pożyczkę gotówkową o nr (...), a następnie nie spłacając żadnej raty tej pożyczki doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem na łączną kwotę 5780 złotych (...) S.A. z siedzibą w B., tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 297 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 11 § 2 k.k.

Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śląskim wyrokiem z dnia 12 lipca 2017 r. sygn. akt VI K 133/17 uznał oskarżonego R. S. za winnego tego, że w dniu 5 czerwca 2014 roku w W., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, poprzez

wprowadzenie w błąd pośrednika finansowego firmy (...) S.A. odnośnie braku innych zobowiązań finansowych oraz zamiaru spłaty rat zaciągniętej pożyczki, doprowadził wskazane przedsiębiorstwo do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w ten sposób, że uzyskał pożyczkę gotówkową o nr (...) w kwocie 2000 złotych, której nie spłacił, działając na szkodę (...) S.A. w B., przy czym Sąd przyjął, iż czyn ten stanowi wypadek mniejszej wagi, i wyczerpuje znamiona przestępstwa z art. 286 § 3 k.k. w zw. z art. 286 §1 k.k. i z to na mocy art. 286 § 3 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 100 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych.

Na mocy art. 46 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. Sąd orzekł wobec oskarżonego tytułem środka karnego obowiązane naprawienia szkody poprzez zapłacenie na rzecz (...) S.A. w B. kwoty 2000 złotych.

Sąd obciążył oskarżonego kosztami sądowymi, w tym opłatą w kwocie 100 złotych oraz wydatkami kwocie 70 złotych.

Apelację od powyższego wyroku złożył Prokurator, zaskarżając wyrok w całości na niekorzyść oskarżonego i wyrokowi temu zarzucając obrazę przepisu prawa materialnego, a to przepisu art. 297 § 1 k.k. poprzez jego niezastosowanie w kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu, będące konsekwencją uznania, iż (...) S.A. w B. nie jest jednostką organizacyjną prowadzącą na podstawie ustawy działalność gospodarczą podobną do działalności banku i tym samym nie korzysta z ochrony, jaką przewiduje regulacja art. 297 § 1 k.k.

Podnosząc powyższy zarzut skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez przyjęcie, że czyn przypisany oskarżonemu wyczerpuje znamiona przestępstwa z art. 286 § 1 kk. w zw. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie. Sąd odwoławczy w pełni podziela bowiem argumentację zawartą w pisemnych motywach zaskarżonego rozstrzygnięcia, iż (...) S.A. w B. nie jest instytucją, o jakiej mowa w art. 297 § 1 k.k.

Niewątpliwie przepis art. 297 § 1 k.k. posługuje się mało precyzyjnym określeniem jednostki organizacyjnej prowadzącej podobną co bank działalność gospodarczą na podstawie ustawy, co może budzić trudności w kwestii ustalania listy podmiotów pokrzywdzonych tym przestępstwem.

Sądowi odwoławczemu znane jest stanowisko prezentowane przez część przedstawicieli doktryny, przyjmujące szerszy katalog jednostek objętych ochroną art. 297 § 1 k.k. aniżeli przyjął to Sąd I instancji - a obejmujący także instytucje parbankowe, domy maklerskie, fundusze inwestycyjne, podmioty prowadzące pracownicze programy emerytalne, podmioty prowadzące pracownicze programy emerytalne, podmioty prowadzące indywidualne konta emerytalne, towarzystwa ubezpieczeniowe. Orzecznictwo sądów także nie jest w tym zakresie jednolite.

Sąd odwoławczy w niniejszym składzie podziela jednakże w całości pogląd zaprezentowany przez Sąd I instancji, iż (...) S.A. w B. takim podmiotem nie jest.

Listę podmiotów, nazwanych w art. 297 § 1 k.k. jednostkami organizacyjnymi prowadzącymi na podstawie ustawy podobną do banków działalność gospodarczą powinno się określać na podstawie precyzyjnych kryteriów. Jedynie bowiem najwęższa z możliwych wykładnia pojęcia „jednostka organizacyjna prowadząca podobną działalność gospodarczą” jest w stanie spełnić wymogi wynikające z gwarancyjnej funkcji prawa karnego (zob. Maja Klubińska, Przepięstwo oszustwa gospodarczego z art. 297 k.k.) Warunkami zaliczenia do jednostek organizacyjnych wymienionych w art. 297 § 1 k.k. są: 1) prowadzenie działalności gospodarczej, 2) oparcie jej na przepisach ustawy, 3) podobieństwo wymienionej działalności z tą prowadzoną przez banki. (zob. Agata Wujastyk, Przepięstwa tzw. oszustw kredytowych w ustawie oraz praktyce prokuratorskiej i sądowej). Punktem wyjścia powinna być definicja banku, którą to definicję przytoczył Sąd Rejonowy w pisemnych motywach rozstrzygnięcia. Wykładnia tej definicji powinna być z kolei dokonywana przede wszystkim w oparciu o art. 5 Prawa bankowego (chodzi tutaj o działalność bankową, obejmującą wykonywanie czynności bankowych). W literaturze podkreśla się, iż o podobieństwie prowadzonej działalności gospodarczej świadczyć będzie wykonywanie czynności bankowych, które są najbardziej istotną cechą działalności bankowej. W przywołanej już monografii wskazano, iż zastrzegając wyłącznie

dla banków prowadzenie działalności gospodarczej, której przedmiotem są czynności wymienione w art. 5 ust. 1 Prawa bankowego, ustawodawca w ust. 4 tego przepisu wprowadził wyjątek od powyższej zasady. Dotyczy to jednostek organizacyjnych innych niż banki, uprawnionych do wykonywania określonych czynności bankowych na podstawie przepisów odrębnych ustaw (art. 5 ust. 5 Prawa bankowego). Dodatkowo wskazać także należy na podobieństwo określenia użytego w art. 297 § 1 k.k. (jednostka organizacyjna prowadząca podobną do banku działalność gospodarczą na podstawie ustawy) do występującego w art. 5 ust. 5 Prawa bankowego („jednostki organizacyjne inne niż banki”, które mogą wykonywać czynności wymienione w art. 5 ust. 1 Prawa bankowego, „jeżeli przepisy odrębnych ustaw uprawniają je do tego”). Sąd odwoławczy w pełni przytoczone poglądy podziela.

Reasumując, Sąd odwoławczy podziela pogląd, iż do jednostek organizacyjnych prowadzących podobną do banków działalność gospodarczą należy zaliczyć te wszystkie jednostki, na które wskazał Sąd Rejonowy. Sąd I instancji zasadnie wskazał, które przepisy materialno-prawne regulują działanie instytucji, o jakich mowa w art. 297 k.k.

Ma rację skarżący, iż aktualne brzmienie art. 297 § 1 k.k. nie zawęża pojęcia pożyczki wyłącznie do pożyczki bankowej. Tym samym relewantna na gruncie przepisu art. 297 § 1 będzie zarówno pożyczka bankowa, jak i wszelka inna postać pożyczki, udzielanej na podstawie art. 720 k.c. Rzecz jednak w tym, iż art. 297 § 1 k.k. wprowadza w tym zakresie ograniczenia poprzez wskazanie podmiotów udzielających pożyczki, do których ustawodawca zalicza banki, jednostki organizacyjne prowadzące podobną działalność gospodarczą na podstawie ustawy, organy lub instytucje dysponujące środkami publicznymi.

Z naprowadzonych wyżej względów należało zaskarżony wyrok, jako słuszny, utrzymać w mocy